

Kasačke utrke u zemljama Europske Unije

Pavić, Silvija

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:922779>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Silvija Pavić, apsolventica

Stručni studij, smjer Zootehnika

KASAČKE UTRKE U ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

Vinkovci, 2015.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Silvija Pavić, absolventica

Stručni studij, smjer Zootehnika

KASAČKE UTRKE U ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Prof.dr. sc. Zvonko Antunović, predsjednik
2. Prof. dr. sc. Pero Mijić, voditelj
3. Prof. dr. sc. Boris Antunović, član

Vinkovci, 2015.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Kasačke utrke	2
3. Povijest kasačkih utrka u Hrvatskoj	4
4. Povijest kasačkih utrka u svijetu	5
5. Kasačke utrke u zemljama Europske unije	6
5.1. Francuska	6
5.1.1. Prix d'Amerique.....	8
5.2. Švedska.....	8
5.2.1. Elitloppet.....	8
5.3. Italija.....	10
5.4. Finska	11
5.5. Norveška	12
5.6. Danska.....	14
5.7. Njemačka.....	15
6. Trkača staza.....	16
7. Oprema za kasačke utrke	17
7.1. Oprema vozača kasačkih utrka.....	18
8. Potkivanje kasača.....	19

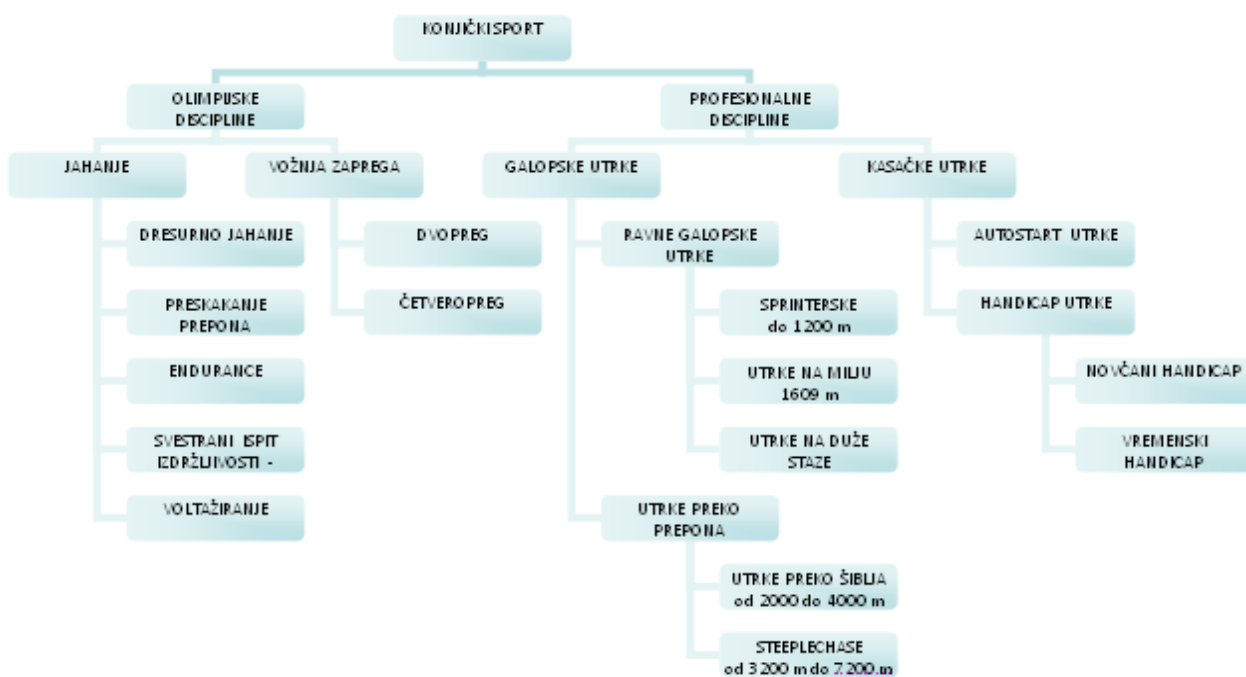
9. Uzgojni cilj	19
10. Eksterijer kasača.....	20
10.1. Američki kasač.....	20
10.2. Orlov kasač.....	22
10.3. Francuski kasač.....	23
11. Vremena i dužine kasačkih utrka.....	24
12. Matične knjige.....	25
13. Trkačka konjička industrija.....	26
14. Kladenje.....	27
15. Zaključak.....	28
16. Literatura.....	29
17. Sažetak.....	31
18. Summary.....	32
19. Popis slika.....	33
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA.....	34

1. UVOD

Konjički sport je jedan od najstarijih sportova na zemlji. Veza između čovjeka i konja koja je počela prije par tisuća godina, postoji i danas i vjerojatno će ga biti dok bude čovjeka na zemlji. Posebnost konjičkog sporta je u tome što sportaš ne rukuje nekom spravom ili rekvizitom, već živim bićem koje ima svoju volju, ćud i granice izdržljivosti (<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=217>).

Prava posebnost ovog sporta je da se žene i muškarci natječu u istoj konkurenciji, što nije slučaj ni s ijednim drugim sportom. Konjički sport u svijetu, a i kod nas dijeli se na dvije globalne cjeline:

Profesionalne trkaće discipline i olimpijske discipline.

Slika 1. Podjela konjičkog sporta(<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=217>)

Cilj ovog rada je kroz pregled literature pronaći odgovor na pitanje što se događa u kasačkom sportu u Hrvatskoj i Europi.

2. KASAČKE UTRKE

Trke zaprežnih konja dugo se održavaju širom Europe i Amerike, pri čemu su kasačke trke stekle najveću popularnost, približivši se u posljednje vrijeme galopskim trkama. Kasačke su utrke poseban vid zaprežnih trka - kasači vuku lagane sulke (eng. sulky) iz kojih vozač upravlja konjem u tri pazeći pri tom da grlo trči u pravilnom kasu.

Kas je jedan od tri osnovna načina kretanja konja, pored sporijeg koraka i bržeg galopa. Pravilan kas je vrsta kretanja u kojem se istovremeno podižu i spuštaju unakrsne noge (lijeva prednja i zadnja desna, desna prednja i zadnja lijeva) pri čemu se u dodiru sa tlom vide i čuju samo dva ravnomjerna topota.

Svako odstupanje od opisanog kasa smatra se nepravilnim, što se kažnjava diskvalifikacijom. Pod nepravilnim kasom prepoznamo: paralelan kas - pas ili ravan, u kojem grlo ne podiže i spušta istovremeno unakrsne već paralelne noge (lijeva prednja - lijeva zadnja - desna prednja - desna zadnja); triangl - grlo galopira zadnjim nogama uz kasanje prednjim nogama i galop koji podrazumijeva galopiranje i prednjim i zadnjim nogama (Dragiša, i sur. 2009.).

Najpoznatije pasmine klasičnih kasačkih trka su: američki kasač, francuski kasač te više tipova europskog kasača.

Kasačke trke se trče na elipsastim stazama posutim šljakom ili smjesom drobljenog kamena, ilovače i pijeska. Staze trebaju biti dobro drenirane, vibrirajuće, prikladne za odraz i nagnute ka zavojima. Zahvaljujući tome, kasačke trke su manje u promjeru od galopskih, što znači da su gledatelji znatno bliže stazi za trčanje i samim time je uzbuđenje veće. Kasač u tri vuče sulke - posebnu vrstu laganog jednoprega napravljenog od drveta i metala, sa gumama na kotačima, čija težina ne prelazi pedesetak kilograma. U sulkama se nalazi vozač koji upravlja konjem pomoću dizgina. Kompletan oprema za konja - uključujući sulke, treba biti lagana, kako bi životinji omogućila maksimalnu slobodu pokreta i umanjila nepotreban teret.

U zavisnosti od potreba svakog grla, kod kasača se upotrebljavaju štitnici za noge (kamašne, zvona i bandaži), kao i posebna oprema za glavu - štitnici za oči i uši i suspensori za pastuhe nogama (Dragiša, i sur. 2009.) .

Slika 2. Kasač vuče sulke(<http://www.kasackenovine.com/wp-content/uploads/2015/09/3.jpg>)

3. POVIJEST KASAČKIH UTRKA U HRVATSKOJ

Prva zabilježena utrka održana je na grčkoj olimpijadi 642. godine prije Krista (Edwards, 1996). Kasačke utrke u Hrvatskoj pojavljuju se krajem XIX. i početkom XX. stoljeća kada su kasače uzgajali plemići i veleposjednici na širem području Zagreba, Virovitice i Varaždina. To su poznata imena iz hrvatske povijesti poput grofa Janka Draškovića, Aladara Jankovića, Radivoj i MaxHafner, Mihajlo Guttmann i drugih ljubitelja kasačkih utrka. U gradu Zagrebu prvo trkalište bilo je na vojnom vježbalištu Črnomerec, gdje su se utrke održavale regularno do 1928. godine kada su preseljene na trkalište Miramare, koje je svoje najbolje dane doživjelo za vrijeme djelovanja Zagrebačkog kasačkog društva, posebice 1938. godine. Između dva svjetska rata kasački sport je bio dominantan među konjičkim sportovima. Najznačajnija mjesta uzgoja kasača bile su ergele u Kerestincu Radivoja Hafnera i Rugvici MaxaHafnera. RadivojHafner je bio jedan od utemeljitelja Bečkog kasačkog društva, a sam RadivojHafner 1918. godine osvojio je austrijski kasački derbi s grlom Pardon i vozačem JimmjemBenyujem. Godine 1922. ponovno je njegovo grlo Alland odnijelo austrijski derbi. Plunger, pastuh MaxaHafnera osvojilo je austrijski derbi 1919., a grlo Baka 1920. godine. Grlo Baka 1920. godine proglašeno je europskim rekorderom s vremenom 1.19,8 (Čačić i sur., 2007.).

4. POVIJEST KASAČKIH UTRKA U SVIJETU

Kasačke utrke nastale su na tlu SAD-a tijekom 17. stoljeća (Holderness-Roddam, 1999). Bolje izgrađene prometnice u tzv. Novoj Engleskoj uvjetovale su i veću potražnju za bržim zaprežnim konjima (Stanišić i Šupica, 1991). U to vrijeme nije bilo planskog uzgoja, ali se pojavljuje potreba odabira konja za daljnji uzgoj s većom brzinom u kasu. Odmjeravanjem brzine, snage i izdržljivosti svojih konja kolonisti su uspostavili utrke. Već tada su uzgoj i usmjereni pripust uzgajivači shvatili vrlo ozbiljno i sredinom stoljeća kasačke utrke kotiraju visoko na državnoj razini. U želji da im konji postižu bolje rezultate u utrkama, uzgajivači vrlo brzo postižu selekcijski napredak odabiranjem bržih linija. Izvori mnogih američkih pasmina dopremljeni su iz Engleske dolaskom kolonista, pa tako i američkog kasača (Edwards i Geddes, 1978). Pastuh koji je imao najveći utjecaj u formiranju pasmine je engleski punokrvnjak Messenger, oždrebljen 1780.-te, sivač, pripadnik linije Darley Arabian (Eclipse), a u SAD je dopremljen 1788. godine. Potomci ovog pastuha bili su dobri trkači s velikom akcijom nogu. Messenger je korišten dvadeset godina urasplodu, a o njegovoj velikoj važnosti u formiranju pasmine govori podatak da je sahranjen uz vojne počasti. Njegov pra-praunuk Hambletonian 10, smatra se najznačajnijim pastuhom u stvaranju pasmine (Holderness-Roddam, 1999). Iako Hambletonian 10 nikada nije sudjelovao u utrkama, u 24 pripusne sezone ostavio je 1335 potomaka od kojih su mnogi ostvarili značajne sportske rezultate. Danas svi postojeći američki kasači u svojem porijeklu imaju ovog pastuha. Sumirano, pasmine koje su sudjelovale u formiranju američkog kasača su engleski punokrvnjak, danski konji, narraganset pacer koji je nastao križanjem engleskog punokrvnjaka i danskih konja, kanadski pacer, hackney i morgan (Edwards, 1993; Holderness-Roddam, 1999). Razlikujemo dva tipa konja unutar ove pasmine. Kasačima (eng. trotter) zovemo konje koji u kasu dijagonalno izmjenjuju noge, dok passageri (eng. pacer) u kasu izmjenjuju noge lateralno. Brzina kasanja može doseći i do 55 km/h. Passageri postižu u prosjeku veće brzine od kasača, ali su internacionalno manje interesantni, izuzev u Americi. Ime standardbred prvi puta se počinje koristiti 1879. godine utemeljenjem Registra kasača (Edwards, 1994). U registar su upisani samo kasači koji su mogli prekasati postavljeni standard, tj. udaljenost od 1 milje za 2 minute i 30 sekundi, odnosno passageri koji su mogli istu udaljenost prekasati za 2 minute i 25 sekundi. Danas je za obje skupine kasača vrijeme iste udaljenosti znatno kraće.

5.KASAČKE UTRKE U ZEMLJAMA EUROPSKE UNIJE

5.1.Francuska

Francuskoj kasačkoj industriji s pravom zavidi ostatak svijeta – dobro financirana, briljantno organizirana i nevjerojatno izbalansirana između uzgajivača, vlasnika i vlade – čime svatko dobiva ravnomjerni dio udjela.

Utrke su centralno organizirane i dobro regulirane – sve što liberalne trkače zemlje mrže (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!/trotting-in-europe/c1nb6>).

Postoji niz strogih propisa u vezi pastuha i kobila, što znači da ako kobile u prva tri ždrijebljenja ne daju zadovoljavajuće ždrijebe bivaju odjavljene, a pastusi su ograničeni na sto pripusta godišnje.

Umjetna oplodnja je ograničena na prostoru gdje pastuh obitava (nema transporta zaleđenog sjemena) iako je moguće dobiti smrznuto sjeme, nije moguće u samoj Francuskoj. Postoji više od 500 aktivnih pastuha i oko 15 000 kobila koje se oploduju i daju oko 11 000 – 12 000 ždrebadi godišnje.

Nema dovoljno utrka za sva dobra grla proizvedena u Francuskoj. Međutim, jednom kada ste kvalificirani, postoje utrke za vaše starosne skupine i klasu za lijepu novčanu nagradu, od dvije godine starosti sve do desete godine starosti, kada konj više nije podoban za utrke na Francuskom tlu (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!/trotting-in-europe/c1nb6>).

Slika 3. Ready Cash - najbolji kasački konj svih vremena sa osvojenih 5.71 milijuna dolara (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!/trotting-in-europe/c1nb6>)

U ostatku Europe (gdje je dob umirovljenja konja 12 godina) Francuska zapravo nudi niz Francuskih knjiga rodovnika, što u susjednim zemljama Belgiji, Španjolskoj, Švicarskoj, Nizozemskoj i Austriji djeluje kao način promicanja francuske pasmine kao i promicanje kasačkog sporta. To je ono što je Societe d'EncouragementalelevageduChevalFrancais – SECF (društvo za poticanje uzgoja francuskih pasmina konja) moralo učiniti 1901.g. kada je preuzelo Societe duDemiSang (društvo toplokrvnjaka) koje je osnovano 1864.g. Njihova primarna misija je da rade na razvoju kasačkih utrka u Francuskoj i uzgoju Francuskih kasača (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!trotting-in-europe/c1nb6>).

Turetko, poznat i kao ChevalFrancais (Francuski konj), ima status Matice za regulaciju i uvođenje kasačkih utrka u Francuskoj pod pokroviteljstvom Francuskog ministarstva poljoprivrede.

5.1.1.Prix d'Amerique

U čast ulaska Sjedinjenih Američkih Država u Prvi Svjetski rat, od 1920. godine posljednje nedjelje u siječnju održava se ova najprestižnija utrka na svijetu. U srcu Vinsenskog parka nalazi se hipodrom Vinsen „hram“ kasača (<http://www.kasackenovine.com/prix-d%E2%80%99amerique-2012-pariz/>), koji je ujedno i jedanaesti okrug Pariza. Na klasičnoj duljini od 2700 metara utruje se osamnaest najboljih, a pobjednik dobiva nagradu od milion eura.

Slika 4.Ready Cash osvaja Prixd'Amerique

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!trotting-in-europe/c1nb6>)

5.2.Švedska

Najbrži kasački konj na svijetu Sebastian K. i pobjednik utrke Prix d'Amerique, Maharajah, te legendarni treneri JimmyTakter, AkeSvanstedt i StigJohansson imaju nešto zajedničko, svi su Šveđani.

Švedska je dom glasovitoj Elitloppet utrci koja se održava posljednjeg vikenda u svibnju, kada su oči cijele sjeverne Europe uperene u Solvallu. 40 000 gledatelja, većinom mlađi, okupljaju se tamo na dvodnevnom događaju koji dosegne vrhunac na konačnom sprint testu kroz tri utrke, predstavljajući najbolje konje na svijetu.Švedska je drugo najveće kasačko tržište u Europi, iza Francuske i žila kucavica skandinavske kasačke scene koju najvećim dijelom financira sustav za kladenje. Kasačke utrke imaju dugu tradiciju u ovoj Nordijskoj zemlji, od dana kada su se farmeri utrkiivali na putu kući iz crkve nedjeljom.

Švedska prva javna kasačka utrka je održana 4.lipnja 1870.g. u Ladugarsgardu u Štokholmu. Prvi kasački susret povezan sa kladenjem održan je 1923.g. na Jagersro stazi, u blizini grada Malmo na jugu Švedske (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!trotting-in-europe/c1nb6>).Postoje 33 kasačke staze u zemlji, od Jagersroa na jugu do Bodena na sjeveru, a one su podijeljene na cjelogodišnje i sezonske, a tri najveće staze su Jagersro, Aby i Solvalla.

5.2.1.Elitloppet

Uz Prix d'Amerique najplaćenija i najznačajnija utrka u Europi. Iako se drastično razlikuju i po distanci i načinu starta te dvije utrke su podjednako teško osvojive, a baš zbog tih razlika samo su rijetki kroz povijest uspjeli slaviti u obje (Roquepine, CocktailJet, Money Maker, Varenne itd.).

Utrka je ustanovljena 1952. godine kao pokušaj Šveđana za popularizacijom kasačkog sporta i od tada je dan Elitloppeta pravi praznik za sve zaljubljenika u kas. A takvih u Švedskoj ima na pretek. Šveđanima su kasačke utrke po popularnosti tik iza nogometa i hokeja na ledu.

Šveđani poznaju i razumiju kas i žive uz svoje šampionske konje i vozače (<http://www.index.hr/sport/clanak/spektakl-na-solvalli-praznik-kasackogsvijeta/679705.aspx>).

Mnogi čuveni konji imaju svoje fan-clubove, u njihovu čast skladaju se pjesme, snimaju filmove. Za naše prilike neshvatljivo. Ali njima je sasvim normalno cijelu noć

dežurati pred vratima hipodroma, da bi kad se vrata ujutro otvore, pohrlili na tribinu rezervirati najbolja mjesta obučeni u majice švedske reprezentacije, sa zastavama u ruci i vikinškim šljemovima na glavi. Tako će naravno biti i ove godine. Preko 30-tak tisuća ljudi natiskati će se na jednom od najljepših svjetskih hipodroma da posvjedočivrhunskom trkačem danu koji će okupiti praktički sve najbolje konje i vozače iz najjačih kasačkih nacija na svijetu, SAD-a, Kanade, Francuske, Italije, Njemačke, Finske i naravno domaćina Švedske, a "poslastica dana" bit će kao i uvijek dvije kvalifikacijske utrke i veliko finale Elitloppet, kad će cijela Švedska zastati na dvije minute i pozdraviti novog prvaka.

Slika 5.Elitloppet 2014.

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!/trotting-in-europe/c1nb6>)

5.3.Italija

Teško je staviti cijenu na doprinos koji je Italija napravila kroz povijest za utrke konja. Italija je dom genija parenja Fredrica Tesia, koji je uzgojio popularne pastuhe Nearca i Ribota. Njegovo ime je poznato svim uzgajivačima, čak i ako je to samo kroz softver za podudaranje rodoznika koji nosi njegovo ime.

Zatim tu je i neusporedivi kasač Varenne, koji čini uvjerljiv slučaj najbolje ocijenjenog svih vremena. Vrlo je mala mogućće da bi bilo koji konj mogao pobijediti u sve četiri najbolje

svjetske utrke otvorene klase u istoj godini kao što je Varenne slavno učinio 2001.g. kada je osvojio francuski Prix d'Amerique, švedski Elitlopplet, talijansku Lotteria i američki Breeder Crown Open. Varenne je također ostavio svoj trag i kao otac, kao što je i Viking Kronos, još jedan proizvod nekada sjajnog talijanskog uzgojnog programa. Viking Kronos je dominirao među Švedskim kasačima, a ima i vrhunskog sina Maharajah koji je osvojio Prix d'Amerique. No, u nekoliko posljednjih godina, utrke u Italiji je uništio skandal i ekonomska kriza. Nekada je to bila najjača kasačka zemlja u Europi (Italija ima 20 kasačkih i 25 kombiniranih staza), s nešto manje od 14 000 prije samo 5 godina, taj se broj prepolovio prošle godine na 7610. Staze su zatvorene i prodane, uključujući i glasoviti San Siro.

Klađenje je palo sa 1.2 milijarde eura 2009.g. na 472 milijuna eura prošle godine, što je masivan pad prometa od 60,9%. Novčana nagrada je pala za 50.8 milijuna eura, a prosječna novčana nagrada pada na iznose između 6 680 eura i 8 315 eura po utrci, što svrstava Italiju kao petu u Europi. Talijani su nekada imali drugu najveću novčanu nagradu po konju s daleko većim iznosom prije 5 godina (10 862 eura), sada iznosi 7611 eura što iznosi pad od 30% (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>). Nažalost, to je također zemlja s najvećim brojem pozitivnih doping testova (67 prošlih godine) – pokazatelj koliko duboko problemi sežu. Petorica talijanskih najboljih trenera prijavili su se prošle godine da treniraju u Švedskoj, samo su 4 dobila dozvolu, peti nije dobio dozvolu zbog svojih sramotnih zapisa.

Uzgoj je također opao na 2111 ždrebadi uzgojenih prošle godine od 170 pastuha i kobila, a od isto toliko pastuha i kobila 2011.g. je došlo na svijet 3198 ždrebadi. U Italiji još uvijek postoji gotovo 600 profesionalnih vozača i više od 400 amatera te 1500 vlasnika i 2200 uzgajivača, ali njihova budućnost je daleko od sigurne.

Prije gotovo desetljeća Roberto Andregretti je postao drugi talijanom koji je osvojio svjetsko prvenstvo u vožnji (Giuseppe Guzzinati ga je također osvojio 1982.g.), dok je Enrico Bellei bio Europski prvak u vožnji 2010.g. i 2012.g. (Pietro Gubellini ga je osvojio 1980.g.) (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>).

5.4.Finska

Nitko u Skandinaviji nije odvezio više dobivenih utrka od Finna Jorma Kontie, dok su njegovi zemljaci Kari Lahdekorpi, Timo Nurmos i Petri Puro jedni od najvećih imena vozača kasačkih utrka na kontinentu sa mjestom boravišta u Švedskoj. Lahdekorpi je osvojio svjetsko trenersko prvenstvo. Puro je trenirao zvezdu Commander Crowe i Trav Derby pobjednika, Patu. Finski vozači osvajali su Europska vozačka prvenstva redovito još od početka 1980-ih. Pekka Korpi je osvojio Europsko prvenstvo za redom od 1980. – 1982., i sam Kontio je osvojio naslov 1995. I 1998. Mervi Illikainen je također bio prvak 2002.g.

Prema međunarodnim standardima, Finska je među 5 najvećih kasačkih zemalja u Europi. Od 32 000 dozvola za vožnju u Europi, Finska je na čelu sa 10 000 izdanih dozvola (sa gotovo 7 000 izdanih amaterima). Ostale Skandinavske zemlje (Švedska, Norveška i Danska) su također poznate po svom dinamičnom amaterskom sektoru (5 000, 4 700 i 1 100 dozvola) (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>).

Otprilike 730 000 gledatelja godišnje prisustvuje kasačkim utrkama, ima i oko 560 sastanaka koji se održavaju svake godine sa kombiniranom potrošnjom od oko 250 milijuna eura u prometu kladenja. Finska je jedna od pet zemalja u kojima vlada kontrolira svo kladenje, a dobiva 21% od povratka iz prometa, što je najveći postotak u Europi. U Finskoj se održavaju sastanci tijekom cijele godine, uz izuzetak Badnjak i Božić. Sastanci se razlikuju od velikih međunarodnih događaja kao što su slavni UET Master Serije, to su tjedni sastanci koji se organiziraju u pokrajinama i selima.

U Finskoj postoji preko 7 000 registriranih vlasnika sa oko 7 500 konja za trku podijeljenih gotovo podjednako između standardnih pasmina i materinje Finnhorse kasačke pasmine.

U Finskoj je zaposleno oko 160 profesionalnih trenera, ali postoji isto tako i više od 3 500 registriranih trenera amatera.

Finci su također bili istaknuti u uzgojnim redovima posljednjih nekoliko godina. Prui Putro sa prebivalištem u Švedskoj uzgojio je superzvezdu Commander Crowe i pobjednika Trav Derby-ja, Patu. Finski konj, Brad de Veluwe, osvojio je UET Derby za četverogodišnjake 2012.g., dragulj u kruni UET i sin Andover Halla (koji je u vlasništvu

Amerike od strane finskih interesa) bio je drugi na Europskom prvenstvu za petogodišnjake prošle godine (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>).

Slika 6. Pobjednik Kymi GrandPrix-a 2010

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>)

5.5. Norveška

Skandinavija je leglo kasačkih entuzijasta, a to se posebno odnosi na Norvešku gdje se uzgajaju u gotovo jednakom broju dva tipa kasača, domaći Kalblod te Francuski i Američki kasač. Norveški vozač, Ulf Thorensen, osvojio je rekordna 4 puta svjetsko vozačko prvenstvo u sedamdesetima i ranim osamdesetima, dok je u novije vrijeme Thai Broadway, Norveški kasač, bio drugi na UET Grand Prix – u prošle godine (najvažnija utrka za četverogodišnje konje – također poznata kao Europski Derby) (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>).

Kasački sport leži u srcu Norveškog života i najstariji je organizirani sport u zemlji, s prvim poznatim organiziranim utrkama održanima 1832.g. Norveška kasačka udruga (Det Norske Travelskop) osnovana je davne 1875.g.

Jedan od glavnih razloga razvoja konjičkog sporta u Norveškoj je bila potreba za brzim konjima, posebice od strane klera u ruralnim područjima tijekom 1700-te.

U tim ruralnim područjima radni konji su bili korišteni za utrke, natjecanja i zabavu. Kasački sport je povezan sa organiziranim kladenjem od 1928.g., a tvrtka za kladenje Norwegian Foreign Toto, je osnovana 1982.g.

Danas postoji 11 velikih kasačkih utrka raspoređenih kroz cijelu Norvešku, od Kristlansonda na jugu do Narvika na sjeveru.

U Norveškoj je aktivno zapošljavanje mladih u kasačkom sportu kroz utrke ponija. Više od 1 000 djece i adolescenata su licencirani za sudjelovanje u utrkama ponija. Sport na višoj razini podupire tek nešto više od 200 profesionalnih trenera i 1 503 profesionalna vozača te oko 50 naučnika i 600 amaterskih vozača (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>). Glavni zadatak Norveške kasačke udruge je očuvanje konja u Norveškoj financiranjem iz dobitaka od oklada. Promet klađenja u Norveškoj je porastao 31,67% u posljednjih 5 godina , sa 388 miliona eura na 512 miliona eura.

Slika 7. Pobjednik Forus Open-a 2010

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>)

5.6. Danska

Kasački sport je već dugo popularan u Danskoj kao te svim skandinavskim zemljama. Prva kasačka staza izgrađena je 1885. g. u neposrednoj blizini Kopenhagena.

Godine 1891. izgrađeno je Charlottenlund trkalište (najstarije takve vrste u sjevernoj Europi) i održana je utrka Američkih, Ruskih i Norveških hladnokrvnjaka i Danskih Frederiksborg radnih konja. Pravi kasači često su trčali udaljenosti od 300 metara do 2000 metara. Nakon nekog vremena Danski uzgajivači kasača su se fokusirali na brzinu i do 1920. g. svi kasači su bili čiste pasmine. Međutim, još uvijek je moguće pratiti neke od najstarijih Frederiksborg kobilica na kasačkim utrkama 21. stoljeća.

Konjičkim sportom u Danskoj upravlja Danska Središnja kasačka Federacija. Svake godine organizira se više od 2 000 zaprežnih utrka na 8 staza, 5 od njih je posvećeno kasu. Dane BilgerJorgensen osvojio je svjetsko prvenstvo u vožnji 1989.g. te dvadeset godina poslije – 2009.g., a prošle godine bio je prvak Danske sa 142 pobjede, ispred Knud (Monstera), Rene Kjaerai braće Jull – Jeppea i Steena (<http://www.harasdestrotteurs.com>). Ukupno, Danska ima 68 profesionalnih trenera i 334 profesionalna vozača te imaju jednu od najvećih skupina amatera u Europi sa 844 registrirana vozača.

Slika 8.Pobjednik CharlottenlundRacetrack-a 2013

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>)

5.7.Njemačka

Njemačka je nekada bila dominantna sila Europskog kasačkog sporta. Nakon što su Europske kasačke utrke spojene zajedno i lokalne pasmine su pomiješane kako bi se proizveli kasači, Američka standardna pasmina kasača je upisana u Europske konje (osim u Francuskoj). Njemačko – Austrijsko – Ugarsko carstvo je predvodilo sve i Europske utrke su naglo porasle, šireći se u Dansku i Nizozemsku prije prijelaza stoljeća. Prve organizirane utrke u Njemačkoj održane su u Berlinu 1870 .g.

Njemačka je bila ta koja je privukla mnoge trenere koji su željeli napraviti karijeru u sportu, uključujući irski klan Mills (Antonie Mills i njegovih 6 sinova svi su bili ili vozači utrka ili treneri). Jedan od sinova Charlie, postao je dominantni Europski trener nekoliko

desetljeća, sve do kraja 1960-ih. Od drugih Njemačkih trenera koji su dali veliki doprinos tu je Otto Dieffenbacher, koji je bio prvak trener/vozač u Beču od kraja 1950-ih do kasnih 1980-ih (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>). Nakon Drugog svjetskog rata Njemačka se nikad nije vratila na svoj nekadašnji položaj, ali su utrke postale popularnije nego ikada i '60-ih, '70-ih i 80-ih staze su bile pune navijača gotovo svaki dan. Stvari su otišle u drugom smjeru nakon uvođenja klađenja i emitiranja kasačkih utrka na televiziji 1993.g. Utjecaj klađenja bio je nevjerojatan, promet je povećan između 30 i 80% po susretu u odnosu na isti dan u prethodnoj godini. Najpoznatiji i najmoderniji objekt za održavanje utrka je Mariendorf u Berlinu. Otvoren je 1913.g. i mjesto je održavanja najveće utrke u Njemačkoj GemanTraberDerby.

U Njemačkoj sada ima 40 staza za trčanje koje služe za kasačke utrke. Postoji nešto više od 1 100 vlasnika u Njemačkoj koji zapošljavaju oko 340 trenera, sa 180 profesionalnih vozača i 700 vozača amatera (<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j>).

Njemačka i dalje nastavlja uživati u međunarodnoj sceni s konjima kao pobjednici Elitloppet 2011.g. (Brinoni) i sa trenutnom zvijezdom u usponu Indigious. To pokazuje da je uzgojna industrija još uvijek u dobrom stanju.

6. TRKAČA STAZA

Kasačke utrke se održavaju na posebno uređenim stazama različite dužine. Trkača staza je elipsoidnog oblika dužine od 600, 800, 1000, 1600 i više m, širine 20 do 30 m. Staza se mjeri 1 m od unutarnjeg ruba. Jedinica za mjerenje je jedan metar. Podloga staze je obično pješčana, mada se utrke odvijaju i na zemljanim i travnatim stazama, a u svijetu na snijegu i ledu, prema tome se kategoriziraju (A, B, C). Poželjno je da zavoji budu nagnuti. Kriterij za kategorizaciju je kvaliteta, podloga, dužina, širina staze, lukovi, dužina finiša, materijali od kojeg je staza izgrađena i slično.

Cilj je prigodno označen crnom crtom i to je mjesto na kojem završava utrka i gdje se u trenutku prolaska konja odlučuje redoslijed u utrci. Konj je stigao na cilj u trenutku kada se vrh njegove njuške poravna s vizualnom linijom između sudaca na cilju i pobjedničkog stupa (cilja).

Što se tiče tehnike izvođenja utrka, postoje one koje se puštaju auto-startom kada svi konji startaju iza startnog automobila u vožnji sa iste distance i handicap utrke gdje se koji puštaju „iz gume“ s pojedinih distanci ovisno o postignutim vremenima ili zaradi, a da bi svi imali jednaku šansu u utrci(<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=217>).

Slika 9. Trkača staza(<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=217>)

7. OPREMA ZA KASAČKE TRKE

Opremu za kasačke trke sačinjavaju sulke i bagi, zaprežni pribor i zaštitna oprema za konje. Sulke (engl. Sulky) su veoma laka kolica na dva gumena kotača. Tipova sulki ima veoma mnogo. Na američkim sulkama tipa Houghton, osovine kotača pričvršćene su na dvokrake viljuške koje se jednim krakom nastavljaju na nosač rukunica, a drugim pričvršćuju na same rukunice. Rukunice su od drva i duge oko dva metra. Svojim nešto produženim zadnjim dijelom pričvršćene su za nosač rukunica. Sjedište vozača je pričvršćeno za gibanj, postavljen na produženom dijelu rukunica ili je pričvršćeno za jednu prečku bez gibanja. Otprilike jedan metar od svog zadnjeg kraja, rukunice su spojene prečkom, na kojoj je s gornje strane blatobran s donje strane su metalni oslonci za noge vozača. Na sredini i na prednjem dijelu rukunica, sa svake strane su po tri kožne alke preko kojih se sulke spajaju sa hamom.

Slika 10. i 11. Sulke (<http://cavalier-noir.org/category/sport/kasacke-utrke-sport/>)

Bagi (engl. Buggy) su laka dvoosovinska kola koja se upotrebljavaju za kasačke trke u dvopregu i pri takmičenju zaprega.

Zaprežni pribor za kasačke trke: pršnjak, pomoću kojeg konj grudima vuče sulke s vozačem; odostraga se pršnjak produžava u zaprežnice (štrange) od kože, koje se omotavaju oko rukunica. Prekoleđninosač ima na leđima pojačanje, leđni jastuk; na sredini jastuka je „ključ“ prstenastog oblika, sa otvorom pri vrhu, o koji se kači gornji kaiš.

Oglavina se sastoji od žvale i pored obraznih kaiša, od još dva kaiša koji se na čelu ukrštavaju i onda na potiljku spajaju u jedan kaiš, zvani gornji, koji sprječava konja da spusti glavu. Dizgini su zakopčani za žvale, a onda provučeni kroz prstenovemartingala, koji

sprječava konja da diže glavu. Dizgini prolaze dalje kroz alku na leđnom jastuku; na kraju svakog dizgina je omča kroz koju vozač provlači ruku da mu se dizgini ne bi klizali. Prekoledni nosač produžava se u kolan. Sa svake strane kolana nalazi se po jedna petlja kroz koju se provlači prednji kraj rukunica. Podrepni kaiš (kuskun) zakopčan je prednjim krajem za leđni jastuk, a završava se polukružnim otvorom. Zaštitnu opremu kasača sačinjavaju: nadkoljenice od valjanog filca, koje su sa unutrašnje strane pojačane kožom; one štite koljeno od udara; filcane kamašne za zaštitu cjevanice i tetiva, kad se konju ne stavljaju bandaži; gumena zvona služe za zaštitu krunice i pete prednje noge; lakatni štitnik štiti lakat od povrjeda i sprječava da se noga nažulja od trenja nosača (Flander, 1975.).

7.1. Oprema vozača kasačkih utrka

Oprema vozača sastoji se od vozačke kape ili šljema, vozačkog dresa, cilindra, vozačkih cipela te biča. Sivi cilindar nose takmičari vozači – amateri na takmičenju zaprega. Vozačke kape su u kombinaciji sa bojom dresa, one označavaju registriranu boju dresa trkače štale. Vozački dres može biti isti kao dokejski, a može se nositi izvan hlača. Boje vozačkog dresa također se registriraju. Bičeva ima različitih već prema njihovoj namjeni. Bič za kasačke trke je jednostavan, dug do 1,10 m.

Slika 12. Oprema vozača kasačkih utrka

(<http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!norway-trotting-stats/c7jx>)

8. POTKIVANJE KASAČA

Kod kasača je posebno važno potkivanje – od pravilnog potkivanja zavisi pravilan kas. Kasačka grla se potkivaju na poseban način, kako bi se osigurao što pravilniji, duži, čvršći i sigurniji kora, bez narušavanja prirodnog sklada pokreta. Tako se na prednjim nogama više obrezuje vanjska strana kopita, a na zadnjim unutrašnja strana kopita, kako bi koraci prednjih nogu bili uži, a zadnjih širi (Dragiša, i sur. 2009.). Prilikom potkivanja, osobito starijih konja sa nepravilnim kopitima, potkovice se moraju balansirati i to tako da se pri potkivanju koriste dodaci od kože ili plastike, odgovarajuće debljine, koji se umeću između kopita i potkovice, nerijetko i utezi. Teže potkovice na prednjim nogama omogućavaju duži iskorak, a lakše na zadnjim nogama bolji odraz i širok, izdašan korak.

9. UZGOJNI CILJ

Glavni cilj u uzgoju kasača je proizvesti dobre (uspješne, izdržljive, zdrave) trkaće konje, koji su sposobni što mlađi započeti sportsku (trkaću) karijeru, jer su kao dokazani u sportu ranije raspoloživi za uzgoj (Árnason, 1993; Thuneberg – Selonen i sur., 2001.). Zbog mnogo razloga, neki konji nikada ne započnu trkaću karijeru. Općenito, može se reći da cilj uzgajivača kasača je dopuniti kasačke utrke konjima koji su sposobni osigurati uzbudljivije utrke, koje će biti atraktivnije za kladionice i javnu zabavu (Árnason, 1994.). Brzina i eksplozivan izražaj atletske snage su bez sumnje značajni za popularnost kasačkih utrka. Od kada se uspješnost trkaćih konja gleda sa stajališta sposobnosti da zaradi što veći novac, uzgajivači se natječu između sebe u uzgoju i uzgajanju pobjednika. U isto vrijeme trkaći „business“ postaje sve više internacionalan i međunacionalnim natjecanjima pridodaje se značajna pažnja.

Utemeljenje uzgojnih organizacija rezultiralo je formalnom definiranju uzgojnih ciljeva i utemeljenju uzgojnih shema u mnogim zemljama.

Verbalni opis uzgojnih ciljeva za kasače često uključuje termine kao što su: brzina u utrci, sposobnost pobjede, temperament, konformaciju, ranozrelost, izdržljivost i zdravlje (Čaćić, i sur. 2007).

10.EKSTERIJER KASAČA

Zbog svojeg porijekla kasači se često uspoređuju s engleskim punokrvnjakom. Kasač je srednje velik konj, nešto kraćih nogu, dužeg, dubljeg i jače razvijenog trupa posebice ramena, sapi i zadnjih nogu, što ga naizgled čini robusnijim od engleskog punokrvnjaka. Osim toga, kasač je manje profinjene glave i pravokutnog formata tijela što nije specifično za engleskog punokrvnjaka. Vrat je dug i nešto niže nasaden. Greben izražen, duži i dobro obložen mišićima. Leđa ravna do blago ulegnuta i čvrsta. Spoj kratak, sapi duge, široke, spuštene i često više od grebena što omogućava veliku pogonsku snagu stražnjih nogu. Koso položene sapi pasminska su karakteristika uvjetovana namjenom, a poželjna kosina je 25°, tj. poželjan je manji ili „oštriji“ kut koji tvore zdjelica i femur. Ramena i plećke su dobro obrasle mišićjem, lopatica nešto strmija. Stavovi stražnjih nogu vrlo često su nepravilni. Za veći radijus nogu poželjno je da su, izuzev cjevanice, sve kosti nogu što duže. Cjevanica je najtanji i time najslabiji dio noge, te je stoga poželjnija kraća i deblja. Od boja najzastupljenija je dorata u raznim varijacijama, rjeđe alata i vrana, najrjeđi su sivci i sivci dorate glave (eng. roan), (Čačić i Caput, 2003) .

10.1.Američki kasač

Američki kasač svoje porijeklo vuče iz Sjedinjenih Američkih Država, kako mu i samo ime kaže. Uzgoj ove pasmine započinje u 19.st. dok je prvi pastuh takve pasmine stigao na prostor SAD-a 1788., a 1849. je oždrijebljen pastuh Hambletonian te su njegovi 10 sinova začetnici linija američkog kasača. Danas su poznate i uzgajaju se samo 4 linije a to su: McKinney, Bingen, Axworthy i Peterthe Great. Rezultat jake selekcije i visokih standarda je nastanak vrsnog konja za kasačke utrke pa je stoga dobio ime «Standardbred».

VISINA: 142-165 cm

TEŽINA:400-500 kg.

U oblikovanju ove vrste su korišteni arapski i engleski punokrvnjak te morgan i još neki sportski konji. Baš zbog toga američki kasač je vrlo sličan englezu, ali je izdržljiviji, čvršći te mirniji. Prednje noge su im nešto kraće u odnosu na zadnje, greben je uzak, leđa i sapi duge i razvijene, lagano spuštene, široka prsa. Kasači se javljaju u svim bojama: ridani,

dorati, vranci i alati. Kasači imaju posebno kretanje: trkači kas obilježen dugim i glatkim pokretima ili korak su najvažniji načini kretanja, koraci nisu produženi tj. ne smiju preći u kenter ili galop. Ova se pasmina najviše koristi u kasačkim trkama dok se ne koristi kao preponaš iako bi mogao imati uspjeha i u tom sportu zbog svog izdašnog karaktera (<http://equus.board-directory.net/t10-americki-kasac>).

Slika 13. Američki kasač(<http://equus.board-directory.net/t10-americki-kasac>)

Jedan od najpoznatijih i najboljih pastuha pasmine američki kasač je SpeedyCrown. 1971 godine dominirao je u glavnim trogodišnjim klasnim trkama, pobijedivši u 15 od 24 starta. Njegova najbolja pobjeda bila je glatko dobivena Hambletonian. Postavio je svjetski rekord 1:59 2/5 u Old OakenBucket, Delaware, OH i zatim 1:57.1 u Red Mile, Lexington, KY. To mu je donijelo čast kasača godine. Sljedeće 1972 dobio je sva natjecanja. Zaradio je preko \$350,000 i proglašen je četverogodišnjakom godine. Sa životnom zaradom od \$545,495, prestao se natjecati kao 6. kasački pastuh po zaradi u povijesti. Niti jedan drugi kasački pastuh nije postigao to što je on, gledajući na zaradu potomaka. Povučen je iz uzgoja 1996. Do svoje smrti je dao 2.201 ždrijebe koji su zaradili više od \$106 000 000. Dao je preko 450 kasača s rekordom 2:00 ili brže. Najuspješnija je kobila Money Maker, 2 puta konj godine, Standardbred s najvećom zaradom u povijesti od \$5 500 000 i najbrža (1:52.1) od njegovih potomaka. Također je dao pobjednike Hambletonianutrke (<http://www.pegasus.hr.>).

10.2.Orlov kasač

Orlov kasač spada u kategoriju lakih toplokrvnih konja, to je jedna od najpoznatijih i najstarijih pasmina konja u Rusiji. Oni nisu toliko brzi kao francuski kasači, ali su masivniji, robusniji i izdržljiviji te je njihov kas impresivniji. U Rusiji je iznimno cijenjen i kao lokalnih pasmina. Pasminu je formirao grof Orlov sa ciljem dobivanja vrhunskog trkaćeg konja. To je zaprežni konj te se većinom koristi za utrke jednosjeda i troike. Visine je od 155 do 162 cm, a najčešće su sive, crne i smeđe boje. Ima kratak i brz korak sa izraženom akcijom koljena. Glava mu je grubljeg izgleda s vidljivim utjecajem arapskih konja, vrat dug i blago povijen, a greben nije toliko izražen, noge su duge i elegantne (<http://konj.forumotion.net/t16-orlov-trotter-orlov-kasac>). To je konj elegantnog izgleda, vatrenog temperamenta i ugodne naravi.

Slika 14. Orlov kasač(<http://www.igre123.com/forum/tema/naj-pasma-konja/40914/6>)

10.3.Francuski kasač

Ova pasmina potječe s prostora Francuske (Normandije) i ima svoj vlastiti rodovnik iz 1922.godine.Posebna su loza anglo- normanske pasmine. Sredinom 19.st.počinje oblikovanje ove vrste planskim križanjem engleskog punokrvnjaka i francuskim i normanskim kobilama, a u drugoj se fazi uvrštavaju američki,ruski,norfolški i hackney kasač te tako nastaje anglo-normanski konj, ali ne s očekivanim karakteristikama. Zbog toga se križa s norfolškim kasačima koji su uvezeni i smješteni na dvije ergele u Normandiji. Uz američkog kasača, francuski je kasač vodeća pasmina dobivena maksimalnom selekcijom koja je temeljena na kasačkim sposobnostima. Kriterij za selekciju je minimalno postizanje vremena na 1000 m od 1,22 min.

VISINA:160-170 cm

TEŽINA: 500-600 kg

Po izgledu kasači su jako slični i samo su male razlike među njima. Francuski kasač ima dugu glavu ravnog profila, dugi vrat, izražen greben, čvrsta leđa dobrog spoja, mišićave sapi, izraženi zglobovi. Uglavnom se javljaju u kestenastoj ili riđoj boji, izdržljivi su energični ali nemaju potpuno stabilan karakter. Osim za kasačke utrke, ovi se kasači koriste rjeđe i u preponskom jahanju. Veliki utjecaj ostavljaju na kasače u Njemačkoj, Italiji, Nizozemskoj i drugim europskim državama.Francuski se kasači uzgajaju samo u čistoj krvi i služe za rasplod (<http://blog.dnevnik.hr/print/id/1624728245/francuski-kasac.html>).

Slika 15. Francuski kasač

(http://www.petmd.com/horse/breeds/c_hr_french_trotter)

11. VREMENA I DUŽINE KASAČKIH UTRKA

Kasački konji počinju se trenirati sa 18 mjeseci, a prve utrke trče s dvije godine. Godine starosti konja računaju se od 1. siječnja one godine u kojoj je oždrebljen. Kasačke utrke smiju trčati samo konji uzgojeni u čistoj krvi.

U kasačkim utrkama konji postižu različite brzine. Rekord(najbolje vrijeme) jednog konja je najbolje postignuto vrijeme računa se u vremenu u istrčanoj službenoj utrci i preračunava na jedan kilometar u Europi dok u Americi se preračunava na jednu milju. Skupno vrijeme je utrošeno vrijeme za koje jedan konj kasni cijelu distancu (od trenutka davanja znaka starta do njegovog dolaska na cilj) u jednoj utrci. Preneseno na kilometarsko vrijeme bi iznosilo npr. 1.25,0 = 42,35 km/h, 1.20,0 = 45 km/h, 1.15,0 = 48 km/h.

Mjerenje vremena u kasačkim utrkama obavezno je (po mogućnosti) za sve konje koji sudjeluju, a obavezno prvih 6. Rekordni mogu biti postavljeni na kratkim i dugim stazama (<http://plemenite-zivotinje.forumotion.com/t36-kasacki-sport>).

Ovisno o vrstama utrka, trče se utrke raznih dužina od 1.600 m (za dvogodišnje konje) do 4.000 m (tzv. maraton utrka za starije konje koja je ispit potencijala i zrelosti). Osnovna dužina staze u trci je, propozicijama propisana razdaljina od starta do cilja u jednoj utrci bez obzira na distance pojedinih konja – na osnovu odredbi propozicija o dodacima i popustima u toj utrci. Uobičajena distanca je 1.600 m (u Americi utrke na jednu milju 1.609 m) i u pravilu su one najbrže, jer su na najkraćoj distanci. Utrke na 1.600 m mogu se voziti u više navrata sa istom postavom konja i to se tada zovu HEAT utrke. Slijede utrke na različitim distancama od 1.600 do 1.880 m (kratka distanca), 1900 do 2.480 m (srednja distanca) iznad 2.500 m (duga distanca). Određivanje distance u utrkama, hendikepiranje konja u utrkama provodi se na osnovu odgovarajućih odredbi PKU, raspisanih propozicija i službenih podataka o dosadašnjim uspjesima upisanih konja (zarada, vrijeme, starost).

12. MATIČNE KNJIGE

U matične knjige konja kasačke rase registrira se ždrebad čiji su otac i mati (ili samo otac) evidentirani u matičnim knjigama neke zemlje, kao pripadnici kasačke rase i za koje vlasnik ždrijebeta ima potvrdu o opasivanju i oždrebljenju. Po izvršenoj registraciji vlasnik ždrijebeta dobiva pedigre (matični list) u kome su obilježeni: registarski broj i ime ždrijebeta, njegovi preci po očevoj i majčinoj strani zaključno sa četvrtim koljenom, sa njihovim najboljim postignutim vremenom u trkama, imenom uzgajivača i vlasnika (Flander,1975.).

Ukoliko otac i mati ždrijebeta imaju „puno“ porijeklo, tj. ako su svi njihovi preci zaključno sa četvrtim koljenom registrirani kao čistokrvni kasači, izdaje se bijeli matični list. Ako po majčinoj strani ne postoji „puno“ porijeklo, izdaje se žuti matični list, a ako mu je majka od nepoznatih roditelja ili od roditelja koji ne pripadaju kasačkoj rasi, izdaje se zeleni matični list.

13. TRKAČKA KONJIČKA INDUSTRIJA

Engleska trkača konjička industrija najprofitabilniji je dio konjičke industrije. Najstariji konjički sportovi smatraju se upravo utrke konja i kao takve razvile su se prije nekoliko stoljeća.

U mnogim zemljama značajnu ekonomsku aktivnost predstavljaju baš uzgoj, trening i utrke konja, a kroz „kockarske aktivnosti“ kao takve još se više potiču. Vrhunski konji mogu zaraditi milijune dolara u utrkama, a kasnije još milijune pripustima kao rasplodni pastusi. zbog svega navedenog zajednički nadimak za sve konjičke utrke je Sport kraljeva! Utrke kasača popularne su u istočnom dijelu Amerike, čak su popularnije od utrka engleskog punokrvnjaka.

Unutar trkače konjičke industrije razlikujemo tri glavna sektora :

1. Sektor vlasnika i uzgajivača - oko 90% vlasnika konja za trku primarni su dio ekonomije koja nema izravne veze sa konjičkom industrijom. Zarada koju ostvaruju vlasnici konja unutar trkače konjičke industrije dolazi oko 75% od stimulacija i nagrada, a ostalo od prodaje konja (Flander, 1975.).
2. Sektor trenera - veliki broj trenera istovremeno su i vlasnici konja, a to se najviše zapaža kod kasača (Flander, 1975.).
3. Sektor hipodroma - obuhvaća prostor hipodroma sa svim pratećim aktivnostima, od trkaćeg dana do izvan sezonskih poslova i usluga korisnicima (Flander, 1975.).

14. KLAĐENJE

Klađenje na rezultat konjičkih utrka sastavni je dio konjičkog sporta. Kako kroz povijest, tako i danas, kladionica je temelj i glavni razlog zbog kojeg trkački konjički sport opstaje kao glavni profesionalni sport. Najrašireniji je izraz tzv. “pari – mutuel sistem“ klađenja kojeg je razvio u 19. St. Gosp. Frenchman, poznat i pod imenom PierreOller. Unutar tog sistema, određen je stalni postotak (od 14 do 25 %) iz kojega se pokriva trošak ljudskog rada, novčane nagrade te državni i lokalni porezi. Preostala suma podijeljena je na broj ljudi koji se klade, a time je određena i suma za klađenje i suma za isplatu na svaku okladu. Projekcija sume za uplatu kontinuirano se izračunava pomoću računala i prikazuje na panoima ili video zidovima na trkalištu tijekom vremena za uplatu oklada prije utrke. Omjer npr.2:1 znači da će svatko tko se uspješno okladi u utrci, na svaki dolar uplaćen u okladu povratno dobiti 2 dolara (Flander, 1975.).

Vještina predviđanja pobjednika u konjičkim utrkama je nazvana hendikep. Postupak hendikepa uključuje procjenu trkače sposobnosti konja na dan utrke, pri čemu se koriste svi službeni rezultati prošlih utrka kao i svi drugi podaci o konju koji mogu biti od koristi u određivanju hendikepa.

15. ZAKLJUČAK

U koliko pogledamo kasače utrke u Hrvatskoj i zemljama Europske unije te ih usporedimo, dolazimo do zaključka da Hrvatska nema razvijene kasačke utrke, ni konje kasače pa s time niti ima potrebe za razvojem kasačkih staza odnosno objekata. U Hrvatskoj nema dovoljno ulaganja u konjički sport što nas dovodi do izostanka sa ljestvice zemalja koje se bave utrkama konja kasača i općenito svih sportova vezanih uz konjički sport.

U svim razvijenim zemljama europske unije konjički odnosno kasački sport donosi državi pozamašan prihod ne samo od poreza nego i od razvijenih društava klađenja. Jedino kada se u Hrvatskoj uživa u ljepoti i gracioznosti konja su neke veće tradicionalne manifestacije, a zatim opet sve po satarom dok ne dođe neka bolja budućnost kada će konji imati svu potrebnu i zasluženu pažnju i tek tada možemo razmatrati o razvoju konjičkog sporta.

16. LITERATURA:

1. Árnason, T. (1993): BLUP Animal model selection indices for genetic evaluation of trotter in Sweden. 13th Biennial World Trotting Conference, Paris, France, 18-28 June 1993.
2. Árnason, T. (1994): The importance of different traits in genetic improvement of trotters. Proceedings of the 5th World Congress on Genetics Applied to Livestock Production, Vol. 17, 462-469.
3. Blog beta (2008.): <http://blog.dnevnik.hr/print/id/francuski-kasac.html> (11.6.2015.).
4. Čačić, M., Caput, P. (2003.): Korelacije morfoloških parametara kasača s rekordno istrčanim vremenom u utrci. *Stočarstvo*, 57 (1), 21-28.
5. Čačić, M. Mladenović, M., Korabi, N., Tadić, D., Kolarić, S., Baban, M. (2007.): Analiza uzgoja hrvatskog kasača. *Stočarstvo*, 61: (2) 97-103.
6. Editboard (2010.): <http://equus.board-directory.net/t10-americki-kasac> (8.6.2015.)
7. Edwards, E.H. (1993.): *Horses*. Dorling Kindersley Limited. London.
8. Edwards, E.H. (1994.): *The encyclopedia of the Horse*. Dorling Kindersley Limited. London.
9. Edwards, E.H. (1996.): *The Ultimate Horse Book*. Dorling Kindersley Ltd. London.
10. Edwards, E.H., Geddes, C. (1978): *The complete book of the Horse*. Ward Lock Ltd., London.
11. Flander, M. (1975.): *Enciklopedija fizičke kulture 1*, Zagreb, 145-146, 154-155.
12. Forum- Sve o konjima (2011.): <http://plemenite-zivotinje.forumotion.com/t36-kasacki-sport> (8.6.2015.).
13. Haras des Trotteurs (2014. – 2015.): <http://www.harasdestrotteurs.com.au/#!italian-trotting-stats/cz6j> (2.7.2015.).
14. Holderness – Roddam, J. (1999.): *The life of Horses*. Octopus Publishing Group Ltd., London.
15. Index.hr (2013.): <http://www.index.hr/sport/clanak/spektakl-na-solvalli-praznik-kasackog-svijeta/679705.aspx> (3.7.2015.).
16. Orlov trotter – orlov kasač (2008.): <http://konj.forumotion.net/t16-orlov-trotter-orlov-kasac> (3.7.2015.).
17. Pegasus.hr (2008.): www.pegasus.hr (3.7.2015.).
18. Stanišić, Z., Šupica, M. (1991.): *Sportski konji – uzgoj i trening*. Nolit, Beograd, 158-159.

19. Thunenberg – Selonen, T., J. Pösö, E. Mäntysaari, M. Ojala (1999.): Use of individual race results in the estimation of genetic parameters of trotting performance for Finnhorse and Standardbred trotters. *Agricultural and Food Science in Finland*, vol. 8, 353-363.
20. Trailović D. (2009.): *Sportsko konjarstvo*. Beograd, 16-18.
21. Trailović D., Trailović R., Lazić J. (2009.): *Konjarstvo i konjički sport*. Beograd, 13,15
22. Ustanova upravljanja sportskim objektima (2011.):
<http://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=217> (11.6.2015.).

17. SAŽETAK

Svaka disciplina konjičkog sporta, a među njima i kasačke utrke zahtijevaju posebno prilagođavanje kako konja, tako i konjanika, te treba pažljivo i strpljivo uvježbavanje. Treba imati financijskih sredstava za razvoj tog sporta i to zemlje europske unije kao što su Francuska, Švedska, Italija, Njemačka itd. znaju to iskoristiti te imaju velike dobiti, kroz takmičenja i udruge kladionica, ali sve te zemlje i ulažu u konjički sport ne samo financijski nego i ljubavlju za te pasmine konja kroz njihovo praćenje dugi niz godina do većih uspjeha. Kako danas tako i kroz povijest kladionica je glavni razlog zbog kojeg trkači konjički sport opstaje.

18. SUMMARY

Each discipline of equestrian sports, including trotting races require special adjustment to horses and horsemen, and should be carefully and patiently practicing. You need to have the financial resources for the development of the sport and to European Union countries such as France, Sweden, Italy, Germany, etc. know how to use it well and they have great profits through competitions and betting organizations, but all these countries are investing in equestrian sport not only financial but also give all their love for this breed of horses through their monitoring for many years to major success. Both today and in the history of betting is the main reason why runners equestrian sport survives.

19. POPIS SLIKA

Američki kasač – slika 13.	21
Elitloppet 2014. – slika 5.	9
Francuski kasač – slika 15.	23
Kasač vuče sulke – slika 2.	3
Oprema kasača – slika 12.	18
Orlov kasač – slika 14.	22
Pobjednik Charlottenlund Racetrack– a 2013. – slika 8.	14
Pobjednik Forus Opena – slika 7.	13
Podjela konjičkog sporta – slika 1.	1
Pobjednik Kymi Grand Prix-a 2010. – slika 6.	12
Ready Cash – slika 3.	6
Ready Cash osvaja Prix d'Amérique – slika 4.	7
Sulke – slika 10. i 11.	17
Trkača staza – slika 9.	16

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište J. J. Strossmayera u Vinkovcima

Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Završni rad

Kasačke utrke u zemljama Europske Unije

Trotting races in the countries of the European Union

Silvija Pavić

Sažetak

Svaka disciplina konjičkog sporta, a među njima i kasačke utrke zahtijevaju posebno prilagođavanje kako konja, tako i konjanika, te treba pažljivo i strpljivo uvježbavanje. Treba imati financijskih sredstava za razvoj tog sporta i to zemlje europske unije kao što su Francuska, Švedska, Italija, Njemačka itd. znaju to iskoristiti te imaju velike dobiti, kroz takmičenja i udruge kladionica, ali sve te zemlje i ulažu u konjički sport ne samo financijski nego i ljubavlju za te pasmine konja kroz njihovo praćenje dugi niz godina do većih uspjeha. Kako danas tako i kroz povijest kladionica je glavni razlog zbog kojeg trkači konjički sport opstaje.

Ključne riječi: utrke, kasači, oprema, klađenje

Summary

Each discipline of equestrian sports, including trotting races require special adjustment to horses and horsemen, and should be carefully and patiently practicing. You need to have the financial resources for the development of the sport and to European Union countries such as France, Sweden, Italy, Germany, etc. know how to use it well and they have great profits through competitions and betting organizations, but all these countries are investing in equestrian sport not only financial but also give all their love for this breed of horses through their monitoring for many years to major success. Both today and in the history of betting is the main reason why runners equestrian sport survives.

Keywords: races, trotters, equipment, betting